

Összefoglalás

A fontosabb termékpályák piaci folyamatai 2014

Stummer Ildikó (szerk.)

1. A gabonafélék piacát túlkínálat jellemezte 2014-ben, ugyanis a 2014/2015. már a második szezon, amikor rekordtermés került a tárolókba. Az előző gazdasági évről áthozott bőséges készletek, a példátlan kibocsátás és a visszafogottabb világpiaci forgalom következtében a terményárak – a fogyasztás dinamikus növekedése ellenére – tovább gyengültek 2014-ben. Az előzetes adatok szerint a világ gabonatermelése (rizs nélkül) az előző szezon kibocsátását éppen meghaladó 2000 millió tonnával ismét rekordot ért el a 2014/2015. gazdasági évben. Magyarországon a 2013. évinél 3,5 százalékkal több, azaz 5,2 millió tonna búza került a raktárakba. A közel 9,2 millió tonnás kukoricatermés 35,7 százalékkal haladta meg a 2013. év kibocsátását. Az étkezési búza termelői ára nem változott számottevően, a takarmánybúzáé 4 százalékkal, a takarmánykukoricáé 13 százalékkal csökkent 2014-ben az előző évi átlagárhoz képest.
2. A hét legfőbb olajmag (szójabab, gyapot, földimogyoró, napraforgómag, repcemag, pálmamag, kopro) globális termését rekordszintűre, 515 millió tonnára becsülték a 2014/2015. gazdasági évre, ami 5 százalékkal múlna felül az előző szezon kibocsátását. Az árutőzsdéken az olajmagvak és származékainak jegyzése – a gabonához hasonlóan – a rekordszintű globális kibocsátás miatt számottevően csökkent 2014-ben. Magyarországon a napraforgómag termelői ára alig tért el az egy évvel korábitól 2014-ben, éves szinten 96 ezer forint/tonna volt. A repcemag ára ellenben 9 százalékkal, 102 ezer forint/tonnára csökkent.
3. A globális cukortermelés elérheti a 183 millió tonnát a 2014/2015. gazdasági évben, ez 0,2 százalékkal nagyobb kibocsátást jelent a 2013/2014. évben termelt mennyiséghez képest. A különböző műhelyek elemzői a cukortöbbletet 1,1 és 1,4 millió tonna közé teszik a folyó gazdasági évre. Az EU cukortermelése csaknem 20 millió tonna volt a 2014/2015. gazdasági évben, ami 18 százalékkal haladta meg az előző évi mennyiséget. Az egyetlen magyarországi cukorgyár 827 ezer tonna cukorrépat dolgozott fel 2014-ben. A cukorrépa fajlagos cukortartalma az egy évvel ezelőtti 16,34 százalékról 14,63 százalékra csökkent a 2014/2015. gazdasági évben.
4. A sertés-hús globális termelése 110,6 millió tonna volt 2014-ben, ami 1,6 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi mennyiséget. A globális sertés-húsimport 6,3 százalékkal, az export 1,4 százalékkal mérséklődött 2014-ben az előző évihez képest. A magyarországi sertésárak, az előző évekhez hasonlóan, 2014-ben is követték az uniós árak tendenciáját. A vágósertés termelői ára 3,4 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbi átlagárát.
5. A csirkehús globális kibocsátása 1,8 százalékkal, 86,1 millió tonnára nőtt 2014-ben az előző évi mennyiséghez viszonyítva. A világ csirkehúsexportja 2,3 százalékkal, 10,4 millió tonnára emelkedett 2014-ben, ennek kétharmadát Brazília és az USA adta. Magyarországon a vágóbaromfi-termelés felét kitevő vágócsirke élő-súlyos termelői ára 6,3 százalékkal emelkedett 2014-ben 2013-hoz képest. A csirkehúsok feldolgozó értékesítési ára átlagosan 1 százalékkal volt magasabb a 2013. évinél. Az étkezési tojás csomagolóhelyi értékesítési ára 4 százalékkal emelkedett 2014-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva.
6. A világ marhahústermelése 59,6 millió tonna volt 2014-ben, nem változott jelentősen az előző évi mennyiséghez képest. A világ marha- és borjúhús-kereskedelme élenkült 2014-ben, a globális export 7 százalékkal nőtt az előző évi mennyiséghez viszonyítva. Az EU-ban a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára 3,6 százalékkal mérséklődött az előző évi átlagárhoz viszonyítva. Magyarországon a vágómarha termelői ára 12 százalékkal esett 2014-ben az előző évi átlagárhoz képest.
7. A juhhús globális termelése 14 millió tonna volt 2014-ben, 0,6 százalékkal emelkedve az előző évihez képest. A juh- és kecskeágazat jövedelmezősége javulásának köszönhető, hogy az EU juh- és kecskehústermelése 900 ezer tonna körül stabilizálódott 2014-ben. Magyarország az egy évvel korábbinál 1 százalékkal több bányát értékesített a nemzetközi piacon 2014-ben. A könnyű bányás ára forintban kifejezve 4 százalékkal emelkedett 2014-ben az előző évi átlagárhoz viszonyítva.
8. A tejtermékek világkereskedelmét meghatározó országok tejtermelése nőtt 2014-ben. A nyerstej ára Magyarországon 7 százalékkal, az USA-ban 19 százalékkal, az EU-ban 2 százalékkal emelkedett,

míg Új-Zélandon 6 százalékkal csökkent 2014-ben az előző évihez képest. A kínálati piac hatására a tejtermékek világpiaci ára jelentősen esett 2014-ben. Magyarországon a megfigyelt tejtermékek feldolgozói értékesítési ára 2014-ben 7 százalékkal volt magasabb a 2013. évinél.

9. Magyarországon a zöldségfélék termése nőtt 2014-ben. A zöldségfélék (friss, fagyasztott, dinnyével együtt) külkereskedelmi egyenlege pozitív maradt, de romlott 2014-ben az előző évihez képest. A zöldségfélék termelői árindexe 2,7 százalékkal emelkedett a Budapesti Nagybani Piacon 2013-hoz viszonyítva.
10. Magyarországon a gyümölcsfélék termelése – elsősorban az alma termésének emelkedése miatt – nőtt 2014-ben. A gyümölcs (friss, fagyasztott, déligyümölccsel együtt) külkereskedelmi egyenlege továbbra is negatív volt és romlott

2014-ben, mivel az export nagyobb mértékben csökkent, mint az import. A gyümölcsfélék termelői árindexe 16 százalékkal esett a Budapesti Nagybani Piacon 2013-hoz viszonyítva.

11. A világ bortermelése (szőlőlé és szőlőmust nélkül) 271 millió hektoliter körül alakult 2014-ben, 6 százalékkal csökkent a 2013. évi mennyiséghez képest. Az EU bortermelése 165 millió hektoliter volt, 9 százalékkal elmaradva a 2013. évitől. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának adatai szerint Magyarországon 386 ezer tonna borszőlőt szüreteltek, ebből 2,5 millió hektoliter seprős újbort fejtettek 2014-ben. A földrajzi jelzés nélküli (FN) borok és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) ellátott borok feldolgozói értékesítési ára 2 százalékkal volt alacsonyabb 2014-ben, mint egy évvel korábban.

Summary

The market developments of the most important commodities in 2014

STUMMER, Ildikó (ed.)

1. The cereals market was characterised by over-supply in 2014, since 2014/2015 was the second season when a record global crop was harvested. Owing to huge stocks from the previous marketing year, unprecedented output and moderate world trade, crop prices decreased further in 2014 despite dynamic growth in consumption. World cereals production in the 2014/2015 marketing year, at 2,000 million tonne (excluding rice) was just above last season's high. In Hungary, 5.2 million tonne wheat was harvested in 2014, 3.5 per cent more than in 2013. The near 9.2 million tonne maize production exceeded last year's output by 35.7 per cent. The producer price of milling wheat was almost unchanged in 2014 compared to 2013, while it dropped for feed wheat and feed maize by 4 and 13 per cent respectively.
2. World production of the seven most important oil-seeds (soybean, cottonseed, groundnut, sunflower seed, rapeseed/canola, palm kernel and copra) was estimated to have reached a record level of 515 million tonne in 2014/2015, 5 per cent above the previous marketing year's harvest. Owing to the new high in global output, futures of oilseeds and products on stock exchanges – just as with cereals – eased considerably in 2014. In Hungary, the producer price of sunflower seed was HUF 96 thousand/tonne in 2014, near to last year's level. On the contrary, the rapeseed producer price fell by 9 per cent to HUF 102 thousand/tonne.
3. Global sugar production for the marketing year 2014/2015 is expected to reach 183 million tonnes, which could be up to 0.2 per cent above the output of the previous year. The sugar surplus will be 1.1-1.4 million tonnes for the current season. The European Union (EU) sugar production was 20 million tonnes in the 2014/2015 marketing year, up to 18 per cent above the level of the previous period. The only sugar factory in Hungary purchased 817 thousand tonnes of sugar beet in 2014. The sugar content decreased from 16.34 per cent to 14.63 per cent in the 2014/2015 marketing year.
4. Global pork production was 110.6 million tonnes in 2014, 1.6 per cent higher than last year. Global pork imports decreased by 6.3 per cent and global pork exports fell by 1.4 per cent. As in the previous years, in 2014 Hungarian pork prices followed the trends of prices in the EU. Pig producer prices were 3.4 per cent lower than one year before.
5. Global chicken meat production increased by 1.8 per cent to 86.1 million tonnes in 2014 compared to the previous year. World chicken meat exports went up by 2.3 per cent to 10.4 million tonnes, of which two-thirds were from Brazil and the USA. In Hungary the producer prices of slaughter chickens increased by 6.3 per cent in 2014 compared to 2013. The chicken meat price increased by 1 per cent in the same period. In Hungary egg prices increased by 4 per cent in 2014 compared to the previous year.
6. Global beef production was 59.6 million tonnes in 2014, not significantly different from the previous year. The global beef and veal trade picked up in 2014, global exports increased by 7 per cent over the previous year. In the EU the price of 'R3' class young bulls decreased by 3.6 per cent over a year. In Hungary the cattle producer prices decreased 12 per cent in 2014.
7. Global sheep meat production was 14 million tonnes in 2014, an increase of 0.6 per cent over the previous year. Owing to the improvement of the profitability of the sheep and goat sectors, sheep and goat meat production stabilised at about 900 thousand tonnes in 2014. Hungary sold 1 per cent more lambs on the international market than one year earlier. The price of light lambs increased by 4 per cent in HUF terms.
8. The milk production of the key market players in global trade increased in 2014. The raw milk price increased in Hungary by 7 per cent, in USA by 19 per cent, in the EU by 2 per cent, while in New Zealand it decreased by 6 per cent in 2014 compared to the previous year. Because of market supply the world wholesale price of dairy products fell significantly in 2014. The wholesale price of dairy products in Hungary was 7 per cent higher in 2014 compared to 2013.
9. Vegetable production in Hungary increased in 2014. The trade balance of vegetables (fresh, frozen, melons included) remained positive, but deteriorated in 2014 compared to the previous year. At the Budapest Wholesale Market the producer price index of vegetables increased by 2.7 per cent in 2014 compared to 2013.

10. Fruit production in Hungary increased in 2014, mainly because the increased volumes of apple. The trade balance of fruits (fresh, frozen, tropical fruits included) remained negative, and deteriorated in 2014. At the Budapest Wholesale Market the producer price index of fruits decreased by 16 per cent in 2014 compared to 2013.
11. Total world wine production (not including juice and musts) was around 271 million hectolitres in 2014, a 6 per cent decrease from 2013. EU wine production (not including juice and musts) was 165 million hectolitres, which was by 9 per cent lower than in 2013. The National Council of Wine Communities recorded that in Hungary 386 thousand tonnes grapes were harvested in 2014, from which 2.5 million hectolitres of wine was produced. The processors' sale prices of wines without geographical indication and wines with protected geographical indication (PGI) decreased by 2 per cent in 2014 compared to the previous year.